

10 klassiska pickisar

Många klassiska konstruktioner har passerat genom årens lopp, här och nu väljer Per Sundell ut 10 personliga favoriter. **Text** Per Sundell

Shure V15

MM-entusiasternas främsta vapen måste väl ändå vara **Shure V15**. Den har funnits på våra grammofooner sedan 1964 och har sedan dess utsatts för ett antal revisioner. Jag vet inte hur många gånger jag läst om att detta är världens bästa puppa. Det vill jag inte hålla med om, men att den funnits med så länge tyder ju på att den har en del kvaliteter. Något som däremot gör den lite *extra* festlig är den lilla nedfällbara borsten. Den är till för att både hålla

rent och dämpa resonanser, men hur bra det *verkligen* fungerar låter jag vara osagt.

Audio-Technica AT95E

Mångas favorit bland budgetpickuperna är utan tvekan **Audio-Technica AT95E**. Att den gått åt i så stora kvantiteter är inte bara för dess musikaliska kvaliteter utan även att den ofta sitter monterad på grammofooner i instegsklassen. Det är en MM-konstruktion med elliptisk nålslipning. Den har inte lika lång och ärevärdig historia som Shure eller Denon, men är

nu inne på sin femte version, så även detta är en riktig långkörare. Det finns en mängd olika lösnäsor på AT95:an, de mest kända är Linn K5 och K9.

Ortofon SPU

Från det lilla landet i syd kommer en av hifi-världens riktiga långkörare. Det handlar så klart om **Ortofon SPU** som varit med oss sedan 1958. Faktum är att Ortofon mer eller mindre var den första tillverkaren av MC-pickuper. SPU har hunnit med massvis av olika specifikationer och skepnader. Ett strömlinjeformat bakelithus är det första jag tänker på men det har funnits många varianter som monteras i vanligt pickupskal. Ortofon SPU har verkligen både nostalgiskt utseende och ljud parat med en grym dynamik. Det

kan i och för sig hänga ihop med att man stöter på dem i 78-varvssammanhang. Därmed är användarna nog oftast piprökande ungdom i pensionsåldern med stora skivsamlingar.

Ortofon SPU är en trivsamt musikförmedlare som kommer finnas kvar många långa år framöver.

London Decca Gold

Varken MM eller MC utan något helt annat, nämligen MI, det vill säga Moving Iron. Principen innebär att den vertikalt monterade "stående" nålen består av en diamantspets monterad på ett rör av mjukt magnetiskt järn och omagnetiskt stål. Det magnetiska järnet är mycket nära nålen och kan därför "läsas av" mycket noggrant av de fast monterade spolarna. Enligt belackarna var nackdelen med principen att pickuperna krävde högt nåltryck, med allt vad det innebär. Tidningens Mats Meyer-Lie har sagt att man köpte en påse Deccapickuper och att man sedan valde ut de bästa exemplaren. Det är väl inte riktigt lika lätt att råda till denna strategi idag, då de nyttillverkade Decca-pickuperna kostar lika mycket som exklusiva MC-pickuper. Bilden är på syskonmodellen Super Gold, snarlikt prissatt runt 500 pund.

Koetsu Onyx

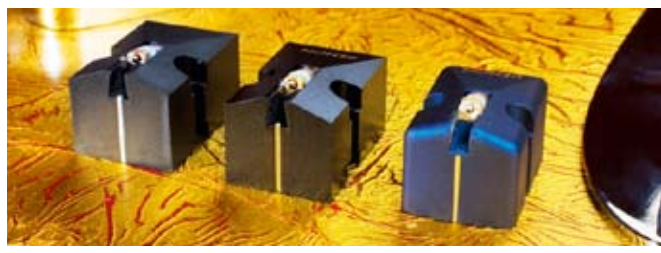

Det mest mytomspunna i hifi-världen är utan tvekan pickuper från den japanska tillverkaren **Koetsu**. Namnet kommer

Denon DL-103

Kungen bland pickuper är utan tvekan **Denon DL-103**. Inte för att den har värstingprestanda, utan för att den varit med så länge, inte kostar skjortan och finns i ett otal versioner. DL-103 såg dagens ljus någon gång runt 1963 och var till en början mest avsedd för radiostationer. Under dess långa historia har den förutom olika versioner även moddats av både andra tillverkare och entusiaster, som exempelvis tidningens Anders Edenholm. Min personliga favorit är en 103R med pickupskal i elfenben.

Elakartade rykten påstår att DL-103 bara är en billig SPU-klon, men med en så lång egen historia tycker jag att denna pickup står bra på egna ben. Definitivt är det inkörsporren till Moving Coil-världen och ska man prata om vad man får för pengarna har DL-103 ett oöverträffat pris/musikupplevelsevärde!

från en förfader till grundaren **Yoshiaki Sugano** som hette Honami Koetsu. Denne man var såväl svärdsmed som keramiker och kalligraf i 1500-talets Japan. Koetsu har gjort pickuper sedan 1970-talet och det handlar utslutande om MC-konstruktioner och de följs *aldrig* av några specifikationer.

Pickupskalet har enligt Sugano en avgörande roll för hur slutresultatet blir. Därför finns det skal i enkelt aluminium, Urushilackerade träslag och exotiska stensorter. Den första i raden av stenkädda pickuper var Onyx. Den var på sin tid den dyraste pickup man kunde köpa. Ett gyllene och mycket rikt ljud är något som Koetsus följeslagare oftast påpekar.

Lyra Olympos

Berget Olympos är gudarnas boning och Lyra Olympos har med all säkerhet något gudomligt över sig.

För att kunna tillskanska sig denna pickup krävs det att man har ett exemplar av den gamla Lyra Parnassus (från tidigt 1990-tal) att slakta. I den gamla Parnassus finns nämligen de mycket speciella magneter som består av en platina- och järnlegering. Om

nu Koetsu höljer sig i mystik så är Lyra verkligen dess raka motsats. Istället för att luta sig mot tradition tar man till en mycket tekniskt driven framtoning, både ljudmässigt och utseendemässigt. Materialen kan vara likaväl plast som metall, bara de tjänar sitt slutgiltiga syfte.

Clearaudio Insider /Insider Reference

Clearaudio Insider Reference är förmodligen det dyraste man kan köpa om man räknar kilopris. I Sverige såldes den för 97.000 kronor och vikten är ynkliga 4 gram. Pickupskalet är gjort av fernambukträ och de rörliga spolarna av finaste guld! Förutom det skyhöga priset hade Insider förmodligen den högsta kanalseparation som en pickup någonsin förmått. Det påstås att den nådde 75 dB, vilket är en smutt fantastisk siffra. Att man gjorde pickuper så lätt berodde på att den skulle passa bra till Clearaudios passiva tangentialarmar. Det gick bra att montera den på en vanlig tonarm också, själv hade jag den lika lätta **Sigma**-pickuper monterad på en SME 309. Det gick, men det var på håret... Det "vanliga" Insider-huset har en lead-antimonylegering och väger in på oerhörda 10 gram.

Dynavektor Karat 17D

Ännu en långkörare i pickup-världen kommer från **Dynavektor**. Karat-serien har funnits med sedan 1970-talet och har under årens lopp förfinats och arbetats om. Siffran 17 i modellbeteckningen syftar på nålrörets längd räknat i tiondelars millimeter. Dr. **Tominaris** teori är att ett kortare och styvare nålrör lagrar mindre energi än ett långt. För att ytterligare styva upp skivans avläsare är själva nålröret gjort av diamant istället för aluminium eller boron som är brukligt. Om detta inte är extremt nog så bygger Dynavektors tonarmar vidare på de erfarenheter man lärt sig från pickuperna. Att det sedan finns en specialare som heter Karat 13 och som bara kan användas i firmans egen tonarm med ett speciellt pickupskal förvänar föga.

Linn Troika

För **Linn**-vännerna har pickuper **Troika** en (nästan...) lika helig plats som LP12:an och Ittok-armen.

Det är inget konstigt med Troikan i sig, det är en helt vanlig MC-pickuper som högst troligt byggdes av Scan-Tech i Japan. Även om Troikan härstammar från en tid då Madonna var ett nytt, fräscht fejs på MTV har den fortfarande en aktiv och trogen skara beundrare. Är man en Troika-ägare kan man fortfarande få sin pickup renoverad och det finns dessutom flera firmor att välja mellan, en klassiker är **Van den Hul**. I vissa fall är tillverkarna ihärdiga och håller fast vid sina modeller i årtal, men i detta fall är det användarna som vägrar ge sig. Och det är precis den typen av beteende som gör en produkt klassisk.

H&M

